Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lectionarium Breuiarii. Vitae Sanctorum - Cod. Aug. perg. 84

[S.l.], [3. Drittel des 10.-11. Jh.]

Passio sancti Mammetis martyris

urn:nbn:de:bsz:31-11817

Visual Library

INCIPIT PASS. S. MAMETIS MARTYRIS XVII K. AUGUSTI

INTER SINGULA GESTA
scorum beati mamme passio
non silebitur; Qui cum egressus
impulsione diuina peruenisset
ad montem cui sina nomen ē
quid cum dns euocasset interrogat;
Continuo uirga cecidit uoxq; re
sonauit dicens; Sume hanc uir
gam & siquid petieris consequē
ris; Mammas celum letus aspi
ciens uirga terram attigit; ex
quo tactu euangeliū repente
ꝓsiluit; Tunc flexo capite ado
rans dnm codicem collegit et terra
etiam; Cui hec dona xpe precipis
intimari; Ad quem dns sic locu
tus est; Edifica domum altare
compone ego illos quib; euange
lium hoc exponatur ostendam;
Qui cum ita audierat sollerter im
plesset ad pate faciendas scriptu
ras aliquando consedit; Quo
audito omnia undiq; conflue
bant p̄cipue fere inclinatis ge
nib; auribusq; suspensis ut & uo
luntatem simul ostenderent.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
cet ut illa [illegible]
ta cum filiis [illegible]
turgentes [illegible]
casti [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
res. [illegible]
tos. his ea [illegible]
cum uiuissus [illegible]
ta miracula [illegible]
us prudentes [illegible]
sidi quem alexander [illegible]
ad regendas prouincias destinarat.
querimonias deferunt asseren
tes mammam iste nescio qua
feras flectere & quamlibet hor
rida monstra mulcere; Preses
statim ad exhibitionem eius fe
res destinat; Quib; montes as
cendentib; mamas securus oc

[illegible] · interrogant [illegible]
nans · ubi mam[illegible]
[illegible]
dit · nec nosse se mammam · nec
[illegible] hoc nomine [illegible]
[illegible] · [illegible] paulo post ·
[illegible] · quam ob causam
[illegible] inuenire possit ·
[illegible] equites · ius
[illegible] est · Extit
[illegible]
[illegible] maleficis [illegible]
[illegible] herbis · suco · feras [illegible] · et hor
[illegible] commiscere · Ait
[illegible] placet · in se
[illegible] · et tunc
[illegible] facietis · Quos cum
[illegible] ad cellulam · panem
[illegible] et caseos ; Qui
[illegible] conuocatis [illegible]
feris · sedit [illegible] altaris ·
legens euangelium · quod illi
e terra dederat uirga celestis · tre
mor · omnium membra peruа
sit ; Alii precipites conplectun
tur altare · Alii ad ipsius genua
complectenda properabant ;
Sic exsangues · sine colore · sine

uoce · quem exhibere uenerant · ro
gare festinant ; horum timore con
specto · ait mammas ; Nolite tre
pidare · Ego sum seruus di · ille ·
quem queritis ; Respondent equites ;
si uoluntate propria nobiscum uen
turus ad praesidem es · opperimur ;
Si uero aliud animi geris · redire
nos precipe ; Ait mammas ; redi
te uos propere · ego paulo post ·
xpo ducente perueniam ; Illi ter
riti · cum magno timore descendunt ;
Tunc scs ad eum sps sic locutus est ;
Euoca leonem · tanti et furoris &
corporis · ut omnes gentium siue
iudeorum filios · solus absorbeat ;
Ait mammas ; Dne ds parentum
nostrorum · serui tui mammę memor
esse dignare · nec eum relinquas ·
quippe plura passurus est ; hac
oratione completa · fremens leo
descendit ex heremo ; Cui ait ma
mas ; Ego quidem in xpi nomine
properabo · tu uero spu sco ducen
te peruenies ; Et cum ad theatrum
peruenero · reuerteris ; his dictis ·
aliquanto itinere consumpto ·
caesaream laetus ingreditur ;

Ibi equites illos iuxta posta sedentes.
quia ad eum missi fuerant repperit;
Illi nouo timore perculsi · officia
salutationis exsoluunt · dicentes;
Probatissime dī serue · saluum te
uenisse gaudemus; Et statim ad
presidem pergunt · dicentes · quod
non ē magus ille · nec perditus ·
nec deceptor · sed iustus cultor ē
xpī; Quib; ait preses; grandi ut
uideo pecunia · uos ille corrupit
· ut defensores habeat · p quos
debuerat exhiberi; Responderunt
equites; Nulla nos ille pecunia
corrupit; Audiuimus sane in
uocantem eum ihm̄ xpm̄ quem
imploratū · opem ferre inspexi
mus · Statim ferae · & singula queq;
ueniebant; nec mora · quin ad ge
nua uoluerentur; Quo documento
& tunc inspeximus · et tibi nunc
preses optime nuntiam̄ · quod
non ē magus iste · sed iustus;
Permitte deniq; ut ad tribunal
accedat · & probare poteris ocu
lis tuis · ueritate nos impulsos
fuisse non preda; Quo in
troducto · iudex ait;

I[illegible] ma-
mas [illegible] seruus [illegible]
dixit [illegible] co
pesce · Mammas ait · seruus xpi
sum qui regnat in celis [illegible] om
ne pelagi & terre [illegible]
tum · illius [illegible]
facit cuncta [illegible]
dixit · Quomodo [illegible]
illa currebant [illegible]
[illegible]
mas [illegible]
sum [illegible]
[illegible]
quam [illegible]
Laceretur iste [illegible]
infirmum [illegible]
ma dno [illegible]
nulla mostuum [illegible]
Cruciatus te contemnere [illegible]
astis doctrina persuadet; Sed [illegible]
poteris repugnare laceranti;
Respondit mammas; Omnes su
cos malefice astis · aut herbae ·
non solum uetat ds̄ · sed et reum
punire non desinit; Ego si xpm̄
timeo · magus esse non possum;
si magus sum · quomodo possū

[illegible] inuocare · [illegible] Rud
[illegible] frangi [illegible]
[illegible] tu [illegible]
[illegible] Dn̄s xp̄s in [illegible]
[illegible]
[illegible] ;
[illegible] auditus erat
[illegible] compellor ;
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
P[illegible]
[illegible] tinam ·
[illegible] tatum secu
[illegible] mam
[illegible] cum si
[illegible] uero · & simu
[illegible] ; p̄ses ait ; Ne
[illegible] dis nr̄is sacri
ficio[illegible] ; Respon
dit mammas ; Ego didici adora
re dn̄m · & ipsi me offerre uictimā ·
siquis immineat confitenti ·
P̄reses ait ; O iuuenis · quod fatten
dum est · forma p̄stanti · do
lorem mihi aetas tua · miserati

onis incussit ; Annorum namq;
es plus minus xii · nec poteris tam
saeua quae parantur · sustinere
tormenta ; Nam hi anni pertinacia
quidem animi seuiunt · sed acito poe
nae acerbitate franguntur ; Faci
lius est te itaq; inlaesum excede
re · quam excruciatum dolore
compelli ; Respondit mammas ;
p̄ tua debes o p̄ses sollicitus esse
fortuna · p̄ tua aetate trepidus ·
pro tua perditione deiectus ; De
me aut̄ si uidetur depone curam ·
& esto securus ; p̄ses ait ; Negā potius quē
asseris dn̄m ; Respondit mammas.
Conditorem omnium negare non
possum · paratus sum uero · poenā
subire quam iusseris ; His audi
tis · stupefactus p̄ses · suspendi
eum propere iubet ; Nec mora ·
apponunt ex latere utroq; torto
res · Imperatur etiam lacerantib;
exquisita crudelitas · ut in magno
nisu · ungule uisceribus impriman
tur ; Nulla aut̄ uox in hac poe
na sonuit · ut stupefactus p̄ses
dixerit · nondum [illegible] ut mihi
uidetur · o dure iu[illegible] uenis.

tormenta sensisti; Mammas cae
lum intuens sic locutus est; Grati
as ago omnipotenti d(e)o quia et
te sedentem nemo uexauit. ita nec
me hec laesere supplicia; Praeses
iratus carnificib(us) ait; Intima eius
membra torquete; Mammas intre
pidus caelum intuebatur. & ecce
de caelo uox lapsa e(st); Fortiter resis
te. nec te ulla res commoueat. cui
semel est concessa uictoria; Statimq(ue)
aliquantos fratres inuasit gaudiu(m).
alii uero qui non audierant. adhuc
in merore durabant; Sed cum ui
deret trahi se. uel cogi sese ad ma
iora supplicia. animum paratus
intendit; Iubet caminum instru
i mi litari manu. et operiri os et
ardores. ut ne fauille quidem ex his
qui in eo arserint. relinquantur;
Qui dum magno instruitur appa
ratu. & diuturno ardore succenditur.
recipi eum extremis carceris iussit
angustiis; Ubi quadraginta alios
mammas. qui in diuersis criminib(us)
accusabant(ur). inuenit. statim flexis
genib(us) orauit sic inuocans xp(istu)m;
D(eu)s parentum nostrorum peccatore(m)

[illegible]
[illegible] quem [illegible]
[illegible]
sup[illegible] perterriti [illegible]
[illegible] eius. quos cum interrogasset
Mammas. quid potissimum uellent
dixerunt [illegible]
nutrita [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
pen[illegible]
[illegible]
[illegible]
quem [illegible]
lis; Ille [illegible]
cipiens [illegible]
ta. quos [illegible]
custodia; [illegible]
medium [illegible]
reseratis [illegible]
us membri[illegible] patuerunt [illegible]
ut omnes qui custodiebant. effuge
rent; hec ubi p(rae)sidi nuntiant(ur).
carceris custodi imperat. ut mam
mam qui solus remanserat. ex
hiberet; Quo introducto. ait;
Si uis ut tibi cuncta concedam.

nega quod asseris dm̄. Respondit
mammas. Ego [illegible] con
fessus sum [illegible] apollinis.
[illegible] ignem [illegible]
ne faceres. Respondit mammas.
[illegible]
[illegible] documen
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] & ho
[illegible] hoc opus
[illegible] in his astan
[illegible] flammā. qui
[illegible] passe poenę iā
[illegible] aspiciens.
sic orabat. Ds parentum nr̄orū.
exaudi peccatorem tuum. quia
p̄te sustineo. da mihi patientiā
tuam. & presidium in igne lar
gire. ut agnoscant ignari uir
tutis tuae. quia tu es uiuus ds.
pater dn̄i nr̄i ihu xp̄i. haec

cum diceret. & caminum finisset in
gressus. extincta mox flamma
contagii contabuit. Peruidens ue
ro mammas tantę admirationis
exemplum. sic locutus est. Gratias
ago tibi ds. pater xp̄i mei. quod
ad similitudinem trium puerorum.
ananię. azariae. misahelis. me
quoq; in camino ignis uisitare dig
natus es. & undiq; flamma ceden
te. sentire ignem in igne non pas
sus es. Itaq; cum emensū esset tridu
um. ex quo caminum fuerat in
gressus. Ipse etiam praeses inuidens
sepulturae. ne quid ex semiustis
ossibus p̄ficeret ad sepulchrū. quic
quid ligni fuit. plenis hinc inde
fornacib; ad exurenda unius ho
minis membra congeritur. & stri
dens ad celum consurgit incendi
um. teter ad astra fumus erigitur.
& raucum intra se murmurat. c̄
clusa uis flammę. Nec mora. &
statim diuidens ignem. e caelo co
lumba descendit. Tunc flamma
quę circumflexa. antea curua
bat in cameram. mox extincta
cessauit. Peractis itaq; quinq;

Respond mammas; Quib; sacrificare me pcipis. Pses dix. Erculi tantū & apollini;

noctibus & diebus. reserari tandē
praeses caminum iubet. scire cupi
ens. siquid reliquum esset ex corpo
re; Ibi militum turba circumstans.
Vocem mammę in camino loquen
tis audiuit; Et stupefacti omš. p
perantia retro mouere uestigia.
& statim praesidi. omnia ut acta
fuerant confitentur dicentes; Iu
dex optime. nihil magicae artis
uidimus in mamma; Di sui qui
magnus ē. auxilio fungitur tu
tus. xpi timore. non carmine pr
ualens; His auditis. stupens nihil
eum in eo igne fuisse ppessum.
ait iratus; Adhuc ut uideo. ma
gica arte seruatur; Ite milites.
& eum celerius exhibete; Illi me
mores pceptoris. alacri ad caminū
festinatione perueniunt. clau
stra illius fornacis effringunt; Ita
res admiratione dignissima et
in omne euum mansura mon
stratur; Sedebat mammas in ca
mino medio plebe stipatus
angelica. archangelorū etiā omnium
corona circūdatus. adhuc inter
ris positus. iam regnabat in cae

[illegible]
funderunt [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Egredere [illegible]
dicente angeli [illegible]
esse exhibitus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
facie [illegible]
quae [illegible]
undique co [illegible]
mecum [illegible]
Praeses ait [illegible]
hec fecerit [illegible]
festinas; Re[illegible]
gratias ago d[illegible]
non sum ut estimas. sed xpi cultor
& famulus; Praeses ait; Feras habeo
humano solitas cruore saturari;
his si ex p̄mtuum non negaueris. fu
tura dulcis esca mitteris; Respon
dit mammas; Libenter cuncta
sustineo; Praeses ait furens in

[illegible] atrociores feras. quib
[illegible] suis infecisset. opposituo
[illegible] pficiat inter omp
[illegible] obedientes pcepto. ursi. an
[illegible] crudelitatis & formę. cum
intrasset mammas theatrum. laxa
[illegible]. Que ut primam. caue
[illegible] ante conclusa. ille
[illegible]ssum & [illegible] flu
[illegible] spatia consueta
corripuit. [illegible] crudelitatis
[illegible] hominem.
[illegible] cum ad
[illegible] mammas.
[illegible] pla
[illegible] contra
[illegible] furtat. excusa
[illegible] ore strata
[illegible] fera. quem ho
[illegible] insania; Nec mo
[illegible] & pardus; Qui
amplectens pastorem [illegible]amq; cer
uices. mollib; brachiis sudorem
mammę detergens. non solum
non inferebat malum. sed & iam
prestabat obsequium; Cum uide
ret p̄ses. non posse hunc ab illis
animalib; aliqua ex parte uio

lari. capi leonem inuestigatione max
ima. datis ad hanc operam uiginti di
ebus iubet; Et ecce leo uenit ex mon
te. inpulsu sci sps̄ & pcepto. fremens.
tecta illius ciuitatis ingreditur. nulli
nocuus. nisi tantum quod ueloci
ter cucurrit ad theatrum; Qui sic
locutus est ad mammam; Salue
o probate di cultor. in quo sps̄ scs̄.
habitaculum sibi dulce construxit;
Ecce angelica iussione. uocem ad tē
pus accepi. fides tua naturę iura
superauit. pre multis animalibus
humana uox creditur; Officia red
do pastori. memini cui paruerim
in monte; Haec eo loquente. ab an
gelis theatri clausę sunt ianuae.
& statim ille horridis rictibus fre
mens. p omnes populi cuneos com
muniter seuit; hos ex industria
lene lacerat. illos ore excipit.
hos frangit amplexu. confringit
alios unguib;. nonnullos solo ti
more consumit. prorsus furo
re consummato. & iam ut nul
lus effugeret; Extinctis itaq; om
nib; gentilib; uel iudeis. p̄sidi et
officio eius. ex precepto mammę

uita conceditur; Uiuit illius bene
ficio· cui parabat interitum; Dif
festur itaq; non aufestur a poena·
ut nec passio martyris· nec occasi
o impio possit deesse peccandi;
Quis tunc numerarit· peremptorū
multitudinē· Iacentib; uarie
cadauerum molib; putride gle
be collectae sunt sanie; ad gra
dus singulos· frusta pendebant;
auulsa ceruicibus capita· & alie
ne truncis apposite manus· ac
uix ulli agnoscende parentes ef
figies; Ad instar fluminis· riui
sanguis decurrebant· purpure
us solum humor obtexerat· non
tam ambulabatur· quam nata
batur in sanguine; Nec tam hec
formido uel poena· atrocissimi
iudicis summisit insaniam· quid
omnes passi sint· quod effuge
rit ipse· non respicit· Quasi in
festus rebus· discriminis totius
ignarus· citari mammam iubet;
Et uocis pristine memor· poenā
illi· nisi dm̄ negaret· intentat;
Cui mammas respondit; Sacri
lege· dissimulator insane·

particeps demonum· [illegible] in
feriorum· seruum dī temptare non
poteris· Credo autem in xpo [illegible]
qua omnes uos impios· [illegible]
fulmina· & diuinum [illegible]
[illegible] Rede illud [illegible]
te contemnunt· dm̄ unum [illegible]
ospitant· quos [illegible] fabrica for
mauerit· quos bene aut [illegible]
sculpserit· aut [illegible] lignos
adducta [illegible] confirma
rint [illegible] b. thre
crudelitatis expositi· hunc dona
ris [illegible] respondit mam
mas· hac quod putas esse facien
dum· dummodo [illegible]
getur; [illegible]
separare pastorem iubet [illegible]
illum dimitteret [illegible] om
nem spem sue p[illegible]
toriae; Cui mammas [illegible]
pre[illegible]· & totius [illegible]
aliene· precepto patris tuidi
aboli· parere festina; Tunc
laxato leone· in arena media
constitutus· hilaris caelum
aspiciens· & dō laudem dicens
sine mora· timeri a leone coe

pit · pon [illegible]
[illegible]
[illegible] nam · [illegible]
[illegible] populi [illegible]
[illegible] tella in medio
[illegible] clamabat · Et statim saxa
[illegible] seruum lapi
[illegible] tamen ·
[illegible] tan
do · [illegible] sic
[illegible] sam
[illegible] inde
[illegible] Et
[illegible]
[illegible]
[illegible] claustra
[illegible] exultat · re
[illegible] triumphis ·
[illegible] a xpe expectat ·
[illegible] ipsi · qui te guber
[illegible] sic orauit ad dnm ·
[illegible] ne illis haec peccata sus
censeas · nec restituas que fecerunt ·
Dona illis omne · quod in me delic
tu commiserunt · & quieti ani
mam · trade cum pace · his dictis ·
emisit animam · & dormiente
iam corpore · festinans migrauit

ad caelum · martyrium passus mam
mas scs · in caesarea · capadocie
ciuitate · XVII kl augustas ·
EXPLICIT PASS · S MAMMETIS ·

INCIPIT PASSIO SCORUM
MARTYRUM NAZARII ET CEL
SI PUERI · QUAE EST V · KL
AUGUSTI ·

NAZARIUS GE
NITUS PATRE A
fricano genere & pa
tria afro · matre uero
nomine perpetua · genere & pa
tria romana · fideli baptizata
per manus petri apli · deuicto
simone circa excessum apli · habi
tans in septimo ab urbe miliario ·
Cum esset annorum nouem · uidens
patrem suum in ea religione ui
uere · quae nulla legis praecep
ta custodiens · dm tamen omnipo
tentem coleret · dixit in bona men
te sua · Quae religio patris mei ·
& quod baptismum matris meae ·
demonstra mihi · hic ipse qui fe
cit eos qui genuerunt me · appa
reat mihi · & agnoscam recta
& utilia · et iustificationes eius ·

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg